

ILGIN (KONYA) MEZAR TAŞI SÖZLERİNE HALK EDEBİYATI AÇISINDAN BİR YAKLAŞIM¹

Aziz AYVA* - Abdullah TOPCU**

*Mezarımın baş taşına
Baykuş konar öter bir gün
(Karaca Oğlan)*

Öz

Halk edebiyatı manzum türlerden mensur türlere; kalıplaşmış ifadelerden yakıştırmalara, taşıt folklorundan esnaf yazılarına, âşık edebiyatından halk destanlarına kadar çok geniş bir alanı ifade eder. Bu ürünler yazıldıkları yerlerde söylendikleri ortamlarda kalmamış ve insanoğlunun günlük yaşantısına kadar aksetmiştir. Hayatın gerçeklerinden ölüm insanoğlunun en trajik gerçekliklerinden biridir. İnsanoğlu bu trajikliğini kendine has düşünce dünyasıyla ebedileştirmeyi düşünmüş ve âdeta kendisini anlatan veya kendisinden sonrakilere mesaj vermeyi amaçlayan gizli bir sözleşme misali mezar taşlarında kendini göstermiştir. Ölen kişinin özelliklerine göre sevdikleri tarafından mezar taşlarına yazılan metinler arasında halk edebiyatı ürünleri önemli bir yer tutar. Kimi vasiyeti üzerine kimi de sevdikleri kişiler tarafından yazılan bu mezar taşı yazıları bir gelenek hâlinde varlığını sürdürmeye devam etmektedir. Bu çalışmada Ilgın (Konya) mezar taşları yukarıda dile getirilen özellikleri ile ele alınacak, onların halk edebiyatı açısından önemi göz önüne serilecektir. Çalışmada toplam 68 mezar taşı metnine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Ölüm, Mezar Taşları, Halk Edebiyatı, İnanma, Ilgın (Konya)

¹ Bu makale, 27-29 Eylül 2013 tarihleri arasında Ilgın (Konya)'da düzenlenen *İkinci Ulusal Ilgın Sempozyumu*'nda sunulan bildirinin gözden geçirilmiş, genişletilmiş ve düzenlenmiş hâlidir.

* Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Konya/Türkiye.
azizayva@hotmail.com

ORCID: 0000-0001-8792-3761

** Doktora Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Konya/Türkiye.
a.topcu042@gmail.com

ORCID: 0000-0002-5385-6377

Makalenin Gönderilme Tarihi: 24.12.2018

Makalenin Kabul Tarihi: 21.02.2019

Makalenin Yayınlanma Tarihi: 25.03.2019

Makalenin Türü: Araştırma

AN APPROACH TO ILGIN EPITAPHS FROM THE POINT OF FOLK LITERATURE

Abstract

From prose species to poetical species; from stereotyped statements to epithets, from conveyance folklore to tradesmen writing, from minstrel literature to folk epics, folk literature expresses a wide range of literary products. These products have not been left in the places where they were written and they are reflected in the daily life of mankind. Death, one of the realities of life, is one of the most tragic realities of mankind. Mankind thought about this tragedy in his own world and he showed himself to the epitaphs as a secret contract. Folk literature products occupy an important place among the texts written by their loved ones according to the characteristics of the deceased. These epitaphs, which was written upon the will of the deceased and the wishes of the loved ones, continue to exist in a tradition. In this study, Ilgin (Konya) tombstones will be discussed with the mentioned features and their importance will be revealed in terms of folk literature. The study includes 68 tombstones with epitaphs.

Keywords

Death, Epitaphs, Folk Literature, Belief, Ilgin (Konya)

GİRİŞ

Ölüm bütün insanlık tarihi boyunca sırrını, gizemini sürdürmüş ve insanlığın çağlar boyunca en büyük korkusu olmuştur. Ölen kişinin ardından ağıtlar yakılmış, onun sevilen yönleri halk şiirimizin en güzel örnekleriyle ölümsüzleştirilmiştir. Sevenleri tarafından âdeta son bir görev bilinciyle yakılan bu ağıtlar kültür tarihimizin ve halk kültürümüzün zenginliğini, derinliğini ve halk deyişlerindeki özgünlüğü göstermesi bakımından son derece önemlidir.

Dîvânü Lûgati't-Türk'te destan kahramanı *Alp Er Tunga*'nın ölümü üzerine yakılan ağıtın parçaları Türk kültüründeki ağıt yakma geleneğinin en eski ve orijinal örneğidir. Bütün sözlü kültür tarihimiz içerisinde, destanlarımızda ve âşıklık geleneğinde bu geleneğin izlerini takip ediyoruz.

Mezar ve ölüm folkloru Türk halk bilimi içerisinde sıkça işlenmiştir. Ölüm âdetleri, gelenekleri, ritüelleri, defin merasimleri, ölü aşı verme, mezarlık tanzimi vb. konular kültürümüz içerisinde geçmişten günümüze kadar bütün zenginliğiyle gelmiştir. Bölgesel farklılıklardan, inanç sistemlerinden ve mezheplerden, eğitim düzeylerinde görülen farklılıklardan kaynaklanan bütün bu çeşitlilik mezar taşlarının estetik özelliklerine, mimarî özelliklerine ve bu taşlardaki sözlü edebiyat ürünlerine kadar etki etmiştir. Sanat tarihçileri bu taşların özelliklerini, ölen kişinin siyasî ve dinî kimliklerine göre değişkenliğini araştırırken halk bilimciler de bu taşlardaki halk edebiyatı metinlerini incelemişlerdir.

Türk mezar gelenekleri içerisinde mezarın yükseltilmesi mitolojiye dayanmaktadır. Göktürklerin ölen hakanlarını ağaca kaldırmaları, hakanın öldükten sonra Tanrı'ya ulaşması dileğinin bir göstergesiydi. Yine tahta çıkacak olan hakanın göğe kaldırılması da Gök Tanrı inancının bir gereği olarak sürdürülen bir ritüeldi. Anadolu'nun hemen her yerinde mezarlıkların tepelere, dağlara yapılması, ağaçlık yerlere yapılması, ağaçlandırılması da mitolojinin derinliklerine bağlı olarak gelişmiştir. Türk mitolojisindeki ölümler kültürünün öneminden dolayı, ölünün ruhuna duyulan saygıdan dolayı mezarlıklar dinimizdeki önemiyle birleşmiş ve milletimizin en önemli kültürel unsurları arasında yer almıştır. Arap kültüründe mezarlıkların zeminle düz şekilde yapılmasına karşılık Türk kültüründe mezarlıklar daima üstü tümsek şekilde yapılmıştır. Bunun sebebi, ölen kişinin ruhunun Tanrı'ya yakın olması gerektiği düşüncesidir. Mezarlığa su, saman dökülmesi, bez bağlanması, ölünün arkasından ölü aşı verilmesi gelenekleri de Türk mitolojisindeki Gök Tanrı'ya yakın olma temennisinden kaynaklanmıştır.

Bu çalışmamızda Ilgın (Konya) ilçe merkezinde bulunan mezarlıklardan derlenmiş mezar taşı sözleri ve bunların halk edebiyatı içerisindeki yeri ele

alınmıştır. Ilgın ve çevresi mezarlıklarında yer alan Arap harfli mezar taşları üzerine daha önce birkaç çalışmanın yapıldığını söyleyebiliriz: Bayram Ürekli ve Ahmet Çaycı “Dediği Sultan Haziresi Mezar Taşları” adlı çalışmalarında Dediği Sultan Türbesi etrafındaki Arap harfli mezar taşlarının anoğrafik tahlilini yapmışlardır (Ürekli-Çaycı, 2003: 359-401). Abdülhamit Tüfekçioğlu da “Ilgın Kitabeleri ve Mezar Taşları” adlı çalışmasında Ilgın mezarlıklarındaki mezar taşlarının mimarî, tarihî, sosyolojik özellikleri üzerinde durmuştur (Tüfekçioğlu, 2001: 58-80). Bizim çalışmamızda ise sadece Latin harfli mezar taşları esas alınmıştır.

Ilgın (Konya) mezar taşı sözleri konu (içerik) ve şekil bakımından oldukça değişiklik göstermektedir. Ilgın mezar taşları tarafımızdan şu şekilde tasnif edilmiştir:

A. ŞEKİL OLARAK

1. MANZUM OLANLAR

I. Düzenli/sistemli olanlar

a. Dörtlükler hâlinde olanlar

b. Beyit şeklinde olanlar

c. Mısra sayısı 4'ten fazla olanlar/bentler hâlinde yazılanlar

ç. Mânî şeklinde olanlar

II. Düzensiz/sistemsiz olanlar

2. MENSUR/NESİR OLANLAR

B. KONU (İÇERİK) OLARAK

1. Dua ve istek konulu mezar taşı sözleri (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 16, 18, 19, 23, 24, 26, 29, 30, 31, 34, 36, 39, 41, 42, 44, 45, 48, 50, 59, 60, 61, 62, 63, 65 ve 67)

2. Sitem bildiren mezar taşı sözleri (7, 13, 30, 32, 35, 40, 43, 44, 46, 47, 49, 51, 54, 57, 63, 65, 67 ve 68)

3. Genç yaşta ölümü dile getiren mezar taşı sözleri (7, 13, 14, 17, 20, 35, 43, 46, 47, 52, 57, 63, 66 ve 67)

4. Öğüt konulu mezar taşı sözleri (8, 9, 11, 15, 16, 18, 21, 25, 30, 37, 48, 55, 58, 59, 64 ve 68)

5. Ömrün geçiciliği ve fâniliğine atıfta bulunan mezar taşı sözleri (15, 18, 21, 25, 27, 32, 34 ve 37)

6. Ölüm sebebini konu edinen mezar taşı sözleri (11, 14, 27, 32, 33, 35 ve 56)

7. Çaresizlik bildiren mezar taşı sözleri (5, 13, 55 ve 58)

8. Özlem konulu mezar taşı sözleri (31, 33, 38, 40, 43, 47, 49, 53 ve 65)

9. Dünyadan murat alamama konulu mezar taşı sözleri (2, 17, 34, 44, 51, 52, 54, 61 ve 62)
10. Şehitlerin duygularını dile getiren mezar taşı sözleri (14 ve 52)
11. Ayet, hadis, vb. konulu mezar taşı sözleri (22 ve 36)
12. Meşhur şairlerin şiirlerinden oluşan mezar taşı sözleri (21, 28, 64 ve 68)
13. Ölen kişiyi niteleyen mezar taşı sözleri (31, 35 ve 51)

Sedat Veyis Örnek; İslam dininin, ölenin adı yazılı bir taşla yetinilmesini öğütlemesine karşılık halkın bu konuda bir sınır tanımadığını ifade etmektedir. Örnek; mezar taşlarına ölenin adının, soyadının, nereli olduğunun, doğum ve ölüm tarihlerinin yazılmasının yanı sıra "Fatıha" istekleri, şiirler, beyitler, özdeyişler, ölüm nedeni, sürdürülen hayatın mutsuzluğu, doktorların veya bir kazanın kurbanı olduğu vb. konuların dramatik ve dokunaklı biçimlerde ifade edildiğini ifade etmekte hatta ölenin fotoğrafının da konulduğuna işaret etmektedir. (Örnek, 1995: 235).

Türklerde mezar ve mezar taşı geleneği oldukça eskidir. Hun Türklerinde ekonomik ve sosyal statüye göre şekillenen kurganlar, hakanlar ve soylular için yapılan mezarlar olduğu bilinmektedir. Bu kurganlara ölenin cesediyle birlikte giyecekleri, silahları, çeşitli kaplar, yiyecekler, vb. şeyler bırakılmaktadır. Gömülenler arasında ölenin atı veya atları ve atlara ait koşum takımları, ok, yay, bıçak, vb. silahlar, yağ merasiminde kurban edilen hayvanların kalıntıları, demir, bakır ve gümüşten yapılmış çeşitli süs eşyaları, kurgan yapımında kullanılan kazma, kürek ve araba gibi araç gereçler de bulunmaktadır (İnan, 1998: 497-499, 507-509).

Özellikle Şamanist dönemdeki Türklerde ölünün mezarına et, süt gibi yiyeceklerin yanında ölünün silahı ve atının binilmeye hazır bir biçimde bırakılması, ölümden sonraki hayat inancıyla ilgilidir. Ölen kişilerin atla beraber gömülmeleri, bu hayvana binerek cennete gideceklerine dair bir inancın sonucudur. Göktürk döneminde de Hun Türklerindeki mezar gelenekleri devam ettirilmiştir. Ancak bu dönemde bazı yenilikler de getirilmiştir. Mezarın üzerine kurulan yapının duvarına ölünün resmi ve savaşları tasvir edilmekte, mezara düşmanlardan öldürdüklerinin sayısınca balbal denilen taşlar dikilmekte kurban edilen atların ve koyunların kafaları kazıklar üzerine konulmaktadır (Günay-Güngör, 1998: 91).

Anadolu'daki birçok il, ilçe, kasaba, köy vb. mezarlıklarında olduğu gibi Iğın'daki (Konya) mezarlıklarda da ölen kişinin adı soyadı, doğum ve ölüm tarihlerinden sonra çoğunlukla "Ruhuna Fatıha" ibaresi kullanılmaktadır. Bu durum Müslümanlığın bir sonucudur. Birçok mezar taşında da ölen kişinin "Fatıha" isteği bulunur. Bazı mezar taşlarında eski veya yeni yazıyla Fatıha

suresinin ve hadislerin yazılı olduğunu da hatırlatalım. Kültürümüzde, mezardaki ölüye saygı ve ondan ibret alma inancı vardır. Halk arasında; mezarlık ziyaretlerinde ölüye bir Fatıha okumak artık bir âdet hâline gelmiştir.

Mezar taşının üzerinde ekseriyetle çiçek dikmeye mahsus, toprağa kadar giden bir delikle, kuşların toplanan yağmur sularını içebilmeleri için yan yuvarlak ve yürek biçiminde çukurlar bırakılmıştır. Mezar taşlarında sanat özellikleri, tarihi bilgi, kültür, folklor, dinle ilgili hususlar, şekiller, resimler, meslekler, teşkilatlar, dualar görülür (Bakırcı, 2008: 23). Bakırcı'nın dikkat çektiği konulardan biri de mezar taşlarındaki resimler, figürlerdir. İlgin mezar taşlarında da ölen kişinin mesleği, sevdiği temalar, mezar taşı ustasının yeteneği, vb. doğrultusunda çeşitli çiçek, şekil, figür, vb. görsel unsurlara rastlanmaktadır.

Dinî mimari yönünden çok önemli bir yeri olan mezar taşlarında tarih boyunca bazı değişiklikler olması son derece doğaldır. Bu durumun nedeni savaşlar, doğal afetler ve değişen sosyo-kültürel yaşam tarzıdır. (Türkan, 2012).

Çalışmamızın konusu olan Ilgın'daki (Konya) mezarlıklarda yer alan mezar taşı sözlerindeki çeşitlilik dikkat çekmektedir. Ele alınan mezar taşları sözlerinde başta ömrün kısalığı, dünyanın gelip geçiciliği, zamansız ve genç ölümü, muradına erememe, hayattan şikâyet, unutulma korkusu, pişmanlık, ölüm karşısında insanoğlunun acizliği ve çaresizliği, öğüt verme, hazin sonu kabullenme gibi birçok konu işlenmiştir. Tespit edilen bu konulara örnek olması bakımından Ilgın'daki mezar taşı sözleri aşağıda verilmiştir. Çeşitli temalara yer veren bu mezar taşları da tarafımızdan fotoğraflanmış ve çalışmamız ekinde sunulmuştur.

Ilgın'da (Konya) mezar taşlarında ölenin kimliği bazen bağımsız olarak verilmiş bazen de babasının, annesinin, eşinin, kardeşinin adlarıyla verilmiştir. Bazı kişilerin mesleği yazılmıştır. Dışarıdan gelenlerin nereli oldukları da belirtilmiştir. Bazen sülale adlarıyla tanıtılan mezarlıklara da rastlanmıştır.

Mezar taşı sözlerinde özellikle imlâ konusunda birçok tutarsızlık dikkatimizi çekmiştir. Özellikle ayrı-bitişik yazılmalar, büyük-küçük harf, şiiirle sonradan eklenen ilâveler, vb. birçok yanlışlık bulunmaktadır. Farklılıkların orijinal metinlerden kaynaklandığını bu yüzden bu konulara ilişkin bir müdahalemizin olmadığını belirtmeliyiz.

Çalışmamızda incelemiş olduğumuz mezar taşı sözlerinin içerikleri hakkında şu bilgileri vermek mümkündür:

Saliha GELDİ'nin mezar taşı sözünde genç yaşında vefat eden bir gelinin kendi ağzından hazin sonu anlatılmaktadır. *Yaşname* türündeki âşik

destanlarını da hatırlatan bu mezar taşı sözü dokuz mısradan oluşmaktadır. 20 yaşında ölen gelin kendi ağzından hikâyesini anlatmış, sitemini dile getirmiş ve sevenlerinden Fatiha okumalarını istemiştir.

17.de mezun oldum

18.de hizmet ettim

19.da gelin oldum

20.de toprak oldum

Annem ağlar benim için.

Babam ağlar için için.

Mezarıma gelerseniz.

Çok çile çekti dersiniz.

Sonra bir fatiha okursunuz.

Abdurrahman AKTAŞ'ın mezar taşı sözünde 18 yaşında askere gidip dört ay sonra şehit olması dile getirilmiştir.

18inde gittim askere

Bir kaza sonucu 4 ay önce aldım teskere

Şaziye ODABAŞI'nın mezar taşı sözünde 13. yüzyıl tekke şairlerinden Yunus Emre'nin ünlü dörtlüğü yazılmıştır. "Torunu Denizden" ibaresinin not düşüldüğü mezar taşındaki bu sözle Odabaşı'nın dostluğuna ve sevgisine atıfta bulunulmak istenmiştir.

Ben gelmedim dava için

Benim işim sevi için

Dostun evi gönüllerdür.

Gönüller almaya geldim. (Yunus Emre) Torun Deniz'den

Kahraman KAPTANOĞLU'nun mezar taşı sözü; ölüm, sonsuzluk ve metafizik üzerine şiirleri bulunan Necip Fazıl Kısakürek'in bir şiirinden oluşmuştur. Ömrün geçiciliği ve hayatın faniliği hakkında dersler veren bu mısralarla Kaptanoğlu'nun ölümünden duyulan acıya teselli vermek/bulmak amaçlanmıştır. Aynı mısralar başka bir mezar taşı sözünde ise dörtlük olarak görülmektedir.

Ölüm güzel şey budur perde ardından haber

Hiç güzel olmasaydı ölü müydü Peygamber

Ayşe SARI'nın mezar taşı sözlerinde genç yaşta ölen bir annenin geride bıraktığı biri ikiz eşi olan altı yetim çocuğundan duyduğu ızdırap dile getirilmiştir. Ayşe Sarı'nın, Kadınhanı yolunda bulunan "Dokuzun Hanı" mevkiinde öldüğü de yine mezar taşı sözleri arasında bulunmaktadır.

Genç yaşta verdim kara toprağa özümü

Boynu bükük koydum 6 yetim biri ikiz eşi. 1 günlük kuzumu.

Allah yazmış bu kara yazımı.

Ecel geldi dokuzun handa kapadım yaşlı gözüümü...

Şener ARSLAN'ın mezar taşı sözlerinden İlgin Kaplıca Yolu'nda bir trafik kazasında öldüğünü ve geride iki çocuğunun kaldığını öğreniyoruz.

İlgin kaplıca yolunda

Bir trafik kazasına kurban gittim

İki yavrumu Allah'a emanet ettim

Tuğçe YÜKSEL'in mezar taşı sözünde de lirik bir mani yer almaktadır. 14 yaşında ölen Tuğçe'yi ailesi solan bir güle benzetmişler, anne ve babasına acısını bıraktığını dile getirmişlerdir.

Gül iken soldum

Genç iken öldüm

Babama anneme

Acımı koydum

Akil AKIN'ın mezar taşı sözünde sevdiklerinden/ziyarete bulunanlardan Fatıha istediğini görüyoruz. Bütün mezar taşı sözleri içerisinde tema olarak en çok karşımıza çıkan bu guruptur.

Uzaktan gelmişim yoktur mecalim

Çaresiz kalmışım yamandır halim.

Senin fatiha(n)dır benim ilâcım.

Lutfeyle bir fatiha gönder efendi

Ahmet DERE'nin mezar taşı sözü de son derece liriktir. 22 yaşında ölen Ahmet'e sevenleri üzüntülerini ona soru sorarak dile getirmektedirler. Son olarak annesine ağlamamasını öğütlemektedir. Zira ağlamakla Ahmet geri gelmeyecektir.

Adım ölüm taşına hiç yakışmadı

Öldüğünü duyanlar kulaklarını tıkadı

22 yaşında toprağa girilirmi

2 yetim bıraktın gözyaşları silinirmi

Ey felek çektiğimiz bu acılar bilinirmi

Ağlama anam ağlama ağlasak Ahmedin geri gelirmi

Ahmet DEMİRCİ'nin mezar taşı sözünde 23 yaşında Jandarma Astsubay iken şehit olan bir askerin dramı yer almaktadır. Evlenip muradına ermeden toprak olduğundan hayıflanan şehidimiz şehitlik mertebesinin ödülünü bilerek bunu kendisinden Allah'ın istediğini de belirtmeden duramamıştır.

23 yaşında fidan idim

Meyva vermeden toprak oldum

Tanrı böyle istedi

Görevimde şehit oldum

Seyit Ali ÇALI'ya ait olan mezar taşı sözünde Seyit Ali Çalı nitelen-diriliyor. Buna göre o; iyilik yapmayı seven, Rabbine ihlâsla kavuşan, Al-

lah'ın yarattığı her şeye şefkatle yaklaşan, bu dünyada gülmemesine rağmen ölümünü sevinçle karşılayan bir kişiliğe sahiptir.

*İyilik yapmayı seven
Rabbısına kalpten eren
Rızasını talep ile
Mahlukuna şefkat eden
Dünyasında gülmediyse
Ahiretini şenlik bilen*

SONUÇ

Mezar taşı sözleri ölüm sonrası belki de bırakılan son mirastır. Ölen kişinin ölüm sebebinden umutlarına, fizikî ve ruhî özelliklerinden dinî temennilerine, kahramanlıklarından sevenlerinden beklentilerine, özlemlerinden sevdiklerine vasiyetlerine kadar birçok konuya yer veren bu ölümsüz sözler aynı zamanda halk edebiyatının, sözlü kültürün, halk bilgeliğinin ve halk kültürünün de en önemli arşivlerinden birisidir. Ilgın ilçe merkezinde bulunan mezarlıklardan yapmış olduğumuz taramalarda mezar taşı sözlerinin zengin bir halk irfanı arşivi olduğu görülmüştür. Halk şiiri araştırmalarında da kullanılabilecek olan mezar taşı sözleri son yıllarda yapılan araştırmalarla ilgi odağı olmaya başlamıştır. Bölgeden bölgeye mezhepten mezhebe, ölen kişinin cinsiyetine, hatta mezar taşı ustalarının arşivine göre çok değişkenlik gösteren bu sözlü kültür arşivinin ileride derli toplu olarak incelenebileceğini umuyoruz. Bu yolda Ilgın mezar taşı sözlerinin de bir katkısı olacağını ümit ediyoruz.

KAYNAKÇA

- AKÇAR, Mehmet, (2015), "Sarayönü Mezar Taşlarına Halk Edebiyatı Açısından Bir Yaklaşım", I. Uluslararası Sarayönü Sempozyumu Bildiri Kitabı, 505-528.
- BAKIRCI, Nedim (2008), "Niğde Mezar Taşı Sözleri Üzerine Bir İnceleme", Akpınar Dergisi, Ocak-Şubat.
- ÇAYCI, Ahmet - ÜREKLİ, Bayram (2003), "Dediği Sultan Haziresi Mezar Taşları", Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S. 10, 359-401.
- ÇOBANOĞLU, Aysun (2001), "Mezar Taşları", folklor/Edebiyat, 6 [21], 2000/1, 249-252.
- GÜNAY, Ünver - GÜNGÖR, Harun (1998), Türk Din Tarihi, Kayseri.
- GÜNGÖR, Harun (2007), Geleneksel Türk Dininden Anadolu'ya Yansyanlar, Ankara.
- İNAN, Abdulkadir (1998), Makaleler ve İncelemeler I, Ankara.
- ÖRNEK, Sedat Veyis (1995), Türk Halk Bilimi, Ankara.
- ÖZDAMARLAR, Kadir (2003), "Develi'de Ölüm Folkloru ve Mezar Taşları", Bütün Yönleriyle Develi 1. Bilgi Şöleni, Develi, 147-168.
- SEYİRCİ, Musa - TOPBAŞ, Ahmet, (tarih yok), Afyonkarahisar Yöresi Türkmen Mezar Taşları, İstanbul.
- TÜFEKÇİOĞLU, Abdülhamit (2001), "İlgın Kitabeleri ve Mezar Taşaları", Geçmişten Günümüze Bütün Yönleriyle İlgın, s. 58-80, İstanbul.
- TÜRKAN, Hüseyin Kürşat (2012), "İskenderun Mezar Taşı Sözleri Üzerine Bir İnceleme", Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume 7/4, Fall, 3025-3044.
- YALDIZKAYA, Ömer Faruk (2006), "Emirdağ'daki Mezar Taşı Sözleri Üzerine Bir Değerlendirme", VII. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi, 12, [48], 2006/4, 191-196.

Elektronik Kaynaklar

- <http://aksav.com/yazi/mezar-tasi-sozleri> (e.t. 19.06.2013).
- <http://www.mezartaslari.com> (e.t. 02.08.2013).
- <http://www.emirdag.net.tr> (e.t. 05.09.2013).

C. EK (MEZAR TAŞI METİNLERİ)

Aşağıda, Ilgın ilçe merkezindeki mezarlıklardan derlemiş olduğumuz mezar taşı bilgileri, mezar taşı sözleri ve bu sözlerin temaları (içerik) verilmiştir. İçerik bakımından 13 başlığa ayırdığımız sözler orijinaline bağlı kalınarak yazılmışlardır. Derginin hacim sınırından dolayı çalışmamız sırasında çekmiş olduğumuz, arşivimizde bulunan fotoğraflara yazımız ekinde yer verilmemiştir.

1.

Fotoğraf No: 1

Adı, Soyadı: H. MUSTAFA ALTUN

Doğum: 1943

Ölüm: 1999

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dua ve İstek

Metin: YÂ RABBİ LÜTFİN İLE MUAMELE EYLE
MEKÂNIMI NAR EYLEME

2.

Fotoğraf No: 2a, 2b

Adı, Soyadı: HÜSEYİN HOCA BAĞCI

Doğum: 1968

Ölüm: 1997

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dua ve İstek/Dünyadan Murat Alamama

Metin: ALLAH LAYIK GÖRMÜŞ KENDİNE
DAHA DOYAMADIM DÜNYA EVİNE
ULAŞTIM HAKKIN RAHMETİNE
SÖZLERİM TÜM SEVENLERİM
BİR FATİHA OKUYUN CANSIZ BEDENİME

3.

Fotoğraf No: 3

Adı, Soyadı: KEZİBAN YAVUZ

Doğum: 1307

Ölüm: 1966

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dua ve İstek

Metin: BAKIP GEÇME EY MUHAMM(E)D ÜMMETİ
ÖLÜNÜN DİRİDEN FATİHADIR MİNNETİ

4.

Fotoğraf No: 4

Adı, Soyadı: İRAZ İLKAYA

Doğum: (1)326

Ölüm: 1966

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dua ve İstek

Metin: EY ZİYARET EDEN İHVAN
BİR FATİHA EYLE İHS(A)N

5.

Fotoğraf No: 5

Adı, Soyadı: AKİL AKIN

Doğum: 1315

Ölüm: 1966

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dua ve İstek/Çaresizlik

Metin: UZAKTAN GELMİŞİM YOKTUR MECALİM
ÇARESİZ KALMIŞIM YAMANDIR HALİM.
SENİN FATİHA(N)DIR BENİM İLÂCİM.
LUTFEYLE BİR FATİHA GÖNDER EFENDİ

6.

Fotoğraf No: 6a, 6b

Adı, Soyadı: FATMA AK

Doğum: ---

Ölüm: 1976

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dua ve İstek

Metin: YARABBI LÛTFUN İLE MUAMELE BUYUR,
KABRİMİ DAR EYLEME
AFFIN İLE MUAMELE BUYUR
MEKANIMI DAR EYLEME

7.

Fotoğraf No: 7

Adı, Soyadı: PERİHAN DOĞAN

Doğum: 1940

Ölüm: 1980

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Genç Yaşta Ölüm/Dua ve İstek/Sitem

Metin: ŞU DÜNYADA ÇOK CEFA ÇEKTİM
BULMADIM BİR VEFA
GENÇ YAŞIMDA DÜŞTÜM TOPRAĞA
NE OLUR MÜMÜN KARDEŞ OKU BANA BİR FATİHA

8.

Fotoğraf No: 8

Adı, Soyadı: GÜLLÜ DİVRİK

Doğum: 1324

Ölüm: 1974

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Öğüt/Dua ve İstek

Metin: DÜN BEN DE SENİN GİBİ İDİM
UNUTMA HUDAYI
YARIN SEN DE BENİM GİBİ OLACAKSIN
OKU FATİHAYI

9.

Fotoğraf No: 9

Adı, Soyadı: EMİN DİVRİK

Doğum: 1321

Ölüm: 1988

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Öğüt/Dua ve İstek

Metin: DÜN BEN DE SENİN GİBİ İDİM
UNUTMA HUDAYI
YARIN SEN DE BENİM GİBİ OLACAKSIN
OKU FATİHAYI

10.

Fotoğraf No: 10

Adı, Soyadı: TALİP AKAR

Doğum: 1329

Ölüm: 1968

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dua ve İstek

Metin: KARA TOPRAĞA KARIŞTI NAŞİM
GEÇERKEN BİR FATİHA OKU YOLDAŞIM

11.

Fotoğraf No: 11a, 11b

Adı, Soyadı: MEHMET UYSAL

Doğum: 1338

Ölüm: 1967?

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Öğüt/Ölüm Sebebi

Metin: EY İNSANOĞLU?
VARLIĞINI ÖVÜNME
EVLÂDINA GÜVENME.
BİR RIZIK İÇİN BİNDİM MOTORA
ECELSİZ ÖLÜM HİÇ GELMEDİ HATIRA

12.

Fotoğraf No: 12

Adı, Soyadı: MARZIYA AYLIDERE

Doğum: 1309

Ölüm: 1968

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dua ve İstek

Metin: GEÇME DUA ETMEDEN EY MUHAMMET ÜMMETİ
MEFTANIN DİRİDEN FATİHADIR MİNNETİ

13.

Fotoğraf No: 13

Adı, Soyadı: AHMET DERE

Doğum: 1975

Ölüm: 1997

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Genç Yaşta Ölüm/Sitem/Çaresizlik

Metin: ADIN ÖLÜM TAŞINA HİÇ YAKIŞMADI
ÖLDÜĞÜNÜ DUYANLAR KULAKLARINI TIKADI
22 YAŞINDA TOPRAĞA GİRİLİRMİ
2 YETİM BIRAKTIN GÖZYAŞLARI SİLİNİRMİ
EY FELEK ÇEKTİĞİMİZ BU ACILAR BİLİNİRMİ

AĞLAMA ANAM AĞLAMA AĞLASAK AHMEDİN GERİ GE-
LİRMİ

14.

Fotoğraf No: 14

Adı, Soyadı: ŞEHİT ABDURRAHMAN AKTAŞ

Doğum: 1980

Ölüm: 1999

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Şehitlerin Duygularını Anlatma/Genç Yaşta Ölüm/Ölüm
Sebebi

Metin: 18İNDE GİTTİM ASKERE
BİR KAZA SONUCU 4 AY ÖNCE ALDIM TESKERE

15.

Fotoğraf No: 15

Adı, Soyadı: ---

Doğum: ---

Ölüm: ---

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Ömrün Geçiciliği/Öğüt/Dua ve İstek

Metin: EY İNSAN OĞLU
BİR GÜN OLUR ÖLÜRSÜN
SO(A)L ÜSTÜNE KONURSUN
KENDİNİDE BAŞKA ALEMDE GÖRÜRSÜN.
BENDE SEN GİBİ DÜNYADAYDIM.
BİRDE KENDİMİ KARA TOPRAK ALTINDA BULDUM.
BOŞA ÇİĞNEME YALAN DÜNYAYI.
YATAN DİN KARDEŞLERİME FATİHA OKU ÖYLE GİT.

16.

Fotoğraf No: 16a, 16b

Adı, Soyadı: SÜLEYMAN GEÇİT

Doğum: 1950

Ölüm: 2002

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Öğüt/Dua ve İstek

Metin: ECEL YASTIĞINA KOYUNCA BAŞIN
İMAN İLE KUR'AN SENİN YOLDAŞIN

17.

Fotoğraf No: 17

Adı, Soyadı: EMİNE TEKE

Doğum: 1969

Ölüm: 2003

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Genç Yaşta Ölüm/Dünyadan Murat Alamama

Metin: GENÇ YAŞTA KADER YUMDU GÖZÜMÜ.
ALAMADIM DÜNYADAN ARZUMU.
ÖKSÜZ BIRAKTIM İKİ KUZUMU.
ŞEHİTLER PINARINDA YIKADIM YÜZÜMÜ.

18.

Fotoğraf No: 18

Adı, Soyadı: HACI MEMİŞ İŞLER

Doğum: 1930

Ölüm: 2011

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Ömrün Geçiciliği/Öğüt/Dua ve İstek

Metin: BENDE SENİN GİBİYDİM
SENDE BENİM GİBİ OLACAKSIN.
OKUDUĞUN FATİHAYI KENDİNDE BULACAKSIN.

19.

Fotoğraf No: 19

Adı, Soyadı: RIZA İŞLER

Doğum: ---

Ölüm: 1951

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dua ve İstek

Metin: RESULUMDAN KIL ŞEFAAT ÜMMETİ
HAKTAALÂ MAKAM ETSİN CENNETİ...

20.

Fotoğraf No: 20

Adı, Soyadı: TUĞÇE YÜKSEL

Doğum: 1991

Ölüm: 2005

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Genç Yaşta Ölüm

Metin: GÜL İKEN SOLDUM
GENÇ İKEN ÖLDÜM
BABAMA ANNEME
ACIMI KOYDUM

21.

Fotoğraf No: 21a, 12b

Adı, Soyadı: MAHMUT ARSLAN

Doğum: 1944

Ölüm: 2011

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Öğüt/Ömrün Geçiciliği/Meşhur Şairlerin Şiirlerinden

Metin: Oluşan Mezar Taşı Sözleri
ÖLÜM GÜZEL ŞEY
PERDE ARDINDAN HABER
HIÇ GÜZEL OLMASAYDI
ÖLÜRMÜYDÜ PEYGAMBER

22.

Fotoğraf No: 22a, 22b

Adı, Soyadı: KEZİBAN ÇETİN

Doğum: 1976

Ölüm: 2011

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Ayet ve Hadis

Metin: [Fatıha Suresi(Yeni Yazıyla)]

23.

Fotoğraf No: 23

Adı, Soyadı: DURMUŞ DOĞU

Doğum: 1327

Ölüm: 1994

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dua ve İstek

Metin: EŞİMDEN MESAFEM UZAK
BİR FATİHA OKUMADAN GEÇME SAKIN

24.

Fotoğraf No: 24

Adı, Soyadı: MEHMET EĞERCİ

Doğum: 1929

Ölüm: 1981

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dua ve İstek

Metin: ÖLME DEN YUVAMDAN UÇURDUM KUŞLARI
BUNDAN SONRA EMANET OLSUN ALLAHA
GEÇMİŞLERİMİZİN RUHUNA FATİHA

25.

Fotoğraf No: 25

Adı, Soyadı: KAHRAMAN KAPTANOĞLU

Doğum: 1977

Ölüm: 2008

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Öğüt/Ömrün Geçiciliği

Metin: ÖLÜM GÜZEL ŞEY BUDUR PERDE ARDINDAN HABER
HİÇ GÜZEL OLMASAYDI ÖLÜRMÜYDÜ PEYGAMBER

26.

Fotoğraf No: 26

Adı, Soyadı: HACI EMİNE GÖKMEN

Doğum: 1929

Ölüm: 1982

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dua ve İstek

Metin: ÜZERİ ALLAHIN NURU İLE DOLSUN
CENNET MEKANIN OLSUN

27.

Fotoğraf No: 27

Adı, Soyadı: MUSTAFA ŞAHİN

Doğum: 1972

Ölüm: 1988

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Ölüm Sebebi/Ömrün Geçiciliği

Metin: RIZIK İÇİN BİNDİM MOTORUMA.
GAFİL ÖLÜM GELMEZDİ HATRIMA.

28.

Fotoğraf No: 28

Adı, Soyadı: ŞAZİYE ODABAŞI

Doğum: 1930

Ölüm: 2010

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Meşhur Şairlerin Şiirlerinden Oluşan Mezar Taşı Sözlere

Metin: BEN GELMEDİM DAVA İÇİN
BENİM İŞİM SEVİ İÇİN
DOSTUN EVİ GÖNÜLLERDİR.
GÖNÜLLER ALMAYA GELDİM. (YUNUS EMRE) TORUN DE-
NİZDEN

29.

Fotoğraf No: 29

Adı, Soyadı: MEHMET KOÇYİĞİT

Doğum: ---

Ölüm: 1952

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dua ve İstek

Metin: ÜMMETİNDİR KIL ŞEFAAT YA MUHAMMET MUSTAFA

30.

Fotoğraf No: 30

Adı, Soyadı: H. ŞÜKRÜ ÇALI

Doğum: 1932

Ölüm: 1998

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Sitem/Öğüt/Dua ve İstek

Metin: DOĞUŞTAN KARA YAZMIŞ YAZIMI ALLAH
GÜLDÜRMEYİ YAŞARKEN BAHARIMI
SABIRDIR VASİYETİM ÇOCUKLARIMA
İNŞALLAH KURARIM CENNETTE RAHATIMI

31.

Fotoğraf No: 31

Adı, Soyadı: SEYİT ALİ ÇALI

Doğum: 1922

Ölüm: 1982

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Özlem/Dua ve İstek/Ölen Kişiyi Niteleyen Mezar Taşı Sözlere

Metin: İYİLİK YAPMAYI SEVEN
RABBİSİNE KALPTEN EREN
RIZASINI TALEP İLE
MAHLUKUNA ŞEFKAT EDEN
DÜNYASINDA GÜLMEDİYSE
AHİRETİNİ ŞENLİK BİLEN

32.

Fotoğraf No: 32

Adı, Soyadı: SÜLEYMAN ÇALI

Doğum: 1320

Ölüm: 1964

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Sitem/Ömrün Geçiciliği/Ölüm Sebebi

Metin: EY BİRADER KIL TEMAŞA
KARA TOPRAK MEKAN OLDU
ALLAH DEYU AĞLAR İKEN
GÜL VÜCUDUM TURAP OLDU
MOTOR KAZASINDA ŞEHİT OLDU

33.

Fotoğraf No: 33

Adı, Soyadı: GÖKHAN KIR

Doğum: 1976

Ölüm: 1979

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Ölüm Sebebi/Özlem

Metin: ALMANYADAN GELİRKEN TRAFİK KAZASINDA ÖLEN
ACISI BİZLERE KALAN

34.

Fotoğraf No: 34

Adı, Soyadı: MEVLÜT KARAKAYA

Doğum: 1973

Ölüm: 1995

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dünyadan Murat Alamama/Ömrün Geçiciliği/Dua ve İstek

Metin: ADIM MEVLÜTTÜR SOYADIM KARAKAYA
DOYDADIM SİZLERE TOPRAĞIM DOYA
CUMADAN CUMAYA SUYUNU KOYA
BİR ANA BIRAKTIM BİRDE BABA FANİ DÜNYADA
FATİHA İLE GELİN MEZAR TAŞIMA
ECELSİN GELDİM BÖYLE HIŞIMA
KİMSEYE DEMEDİM DERTLİ BAŞIMI
ÖLÜMDEN SONRA HERŞEY BOŞUNA

35.

Fotoğraf No: 35

Adı, Soyadı: İSMAİL LÜTFİ AKINCI

Doğum: 1959

Ölüm: 1989

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Genç Yaşta Ölüm/Ölüm Sebebi/Sitem/Ölen Kişiyi Niteleyen Mezar Taşı Sözlere

Metin: GENÇ İKEN ÖLEN
GÜL İKEN SOLAN
TRAFİK KAZASINDA HAYATINI KAYBEDEN

ACISI ANNE BABAYA KALAN

36.

Fotoğraf No: 36*Adı, Soyadı:* HACI SAİME KOÇ*Doğum:* 1932*Ölüm:* 2007*Mezar Taşı Sözü İçeriği:* Dua ve İstek/Ayet ve Hadis

Metin: HESABA ÇEKİLMEYEN ÖNCE KENDİNİZİ HESABA ÇEKİNİZ
(HADİS-İ ŞERİF)...
RUHU ŞAD KABRİ NUR
MEKANI CENNET OLSUN

37.

Fotoğraf No: 37*Adı, Soyadı:* F. NAİME KASA*Doğum:* 1934*Ölüm:* 1974*Mezar Taşı Sözü İçeriği:* Ömrün Geçiciliği/Öğüt

Metin: MAKAMI İLAHİDEN GELİRSE EMİR
BİLKİ YOL BİTMEYEN BİTECEKTİR ÖMÜR

38.

Fotoğraf No: 38*Adı, Soyadı:* İBRAHİM MAVUŞ*Doğum:* 1318*Ölüm:* 1972*Mezar Taşı Sözü İçeriği:* Özlem

Metin: GÜLEN YÜZLERDE BAHAR
NEMLİ GÖZLERDE MANÂ
YİNE SENSİN
ŞÜKRETTİĞİN MAKAMA
GÜLEREK GİDECEKSİN

39.

Fotoğraf No: 39*Adı, Soyadı:* ZEHRA CENGİZ*Doğum:* 1314*Ölüm:* 1967?*Mezar Taşı Sözü İçeriği:* Dua ve İstek

Metin: YARAPBİ. LUTFUN İLE. MUAMELE BUYUR. KABRİMİ. DAR
EYLEME.
AFVÜN İLE MUAMELE BUYUR. MAKAMINI. NAR. EYLEME.

40.

Fotoğraf No: 40*Adı, Soyadı:* ERDOĞAN TAKTAK*Doğum:* 1947*Ölüm:* 1981

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Sitem/Özlem

Metin: KADİR MEVLAM YAZMIŞ ALIN YAZIMI.
KARA TOPRAK ÖRTTÜ GÖZÜMÜ.
BOYNU BÜKÜK BIRAKTIM DÖRT KUZUMU.

41.

Fotoğraf No: 41

Adı, Soyadı: HAKKI ÖZ

Doğum: 1919

Ölüm: 1978

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dua ve İstek

Metin: ÜZERİ ALLAHIN NURU İLE DOLSUN
CENNET MEKÂNIN OLSUN

42.

Fotoğraf No: 42

Adı, Soyadı: HACI MUSTAFA DEMİR

Doğum: 1317

Ölüm: 1983

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dua ve İstek

Metin: RABBİM GELDİM DİVANINA
BENİ MAHRUM EYLEME

43.

Fotoğraf No: 43

Adı, Soyadı: MUSTAFA AKTAŞ

Doğum: 1929

Ölüm: 1968

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Genç Yaşta Ölüm/Sitem/Özlem

Metin: GENÇ YAŞIMDA TOPRAĞA VERDİM ÖZÜMÜ
GÖZÜ YAŞLI KOYDUM 6 TANE KUZUMU

44.

Fotoğraf No: 44

Adı, Soyadı: MUSTAFA GÜNEŞ

Doğum: 1944

Ölüm: 2000

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Sitem/Dünyadan Murat Alamama/Dua ve İstek

Metin: YALAN DÜNYADA SÜRMEDİM SEFA
DOKTORLAR DERDİME BULAMADI DEVA
ŞEFAAT EYLESİN MUHAMMED MUSTAFA

45.

Fotoğraf No: 45

Adı, Soyadı: HALİME ULUSOY

Doğum: 1324

Ölüm: 1983

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dua ve İstek

Metin: ÜMMETİNDİR KIL ŞEFAAT YA MUHAMMET MUSTAFA

46.

Fotoğraf No: 46

Adı, Soyadı: MUSTAFA GÜNDOĞAN

Doğum: 1968

Ölüm: 1998

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Genç Yaşta Ölüm/Sitem

Metin: GENÇ YAŞTA YAKALNINCA ÇARESİZ DERDE.
DÜŞÜRDÜN BİZLERİ SONSUZ DERDE
SORMUYORSUN YAVRULARIM NERDE.
KUŞ TÜYÜ YATAKTA YATMAZDIN.
NASIL YATTIYORSUN KARA YERDE

47.

Fotoğraf No: 47

Adı, Soyadı: NURİ GÜNDOĞAN

Doğum: 1970

Ölüm: 2005

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Genç Yaşta Ölüm/Sitem/Özlem

Metin: GENÇ İKEN ÖLDÜM
GÜL İKEN SOLDUM
ÜÇ TANE YAVRUMA
DOYMADAN ÖLDÜM

48.

Fotoğraf No: 48

Adı, Soyadı: HACI FAZLI İNCE

Doğum: 1941

Ölüm: 1995

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Öğüt/Dua ve İstek

Metin: DÜN BENDE SENİN GİBİ İDİM
UNUTMA HUDAYI
YARIN SENDE BENİM GİBİSİN
OKU FATİHAYI

49.

Fotoğraf No: 49

Adı, Soyadı: M. HİKMET CENGİZ

Doğum: 1966

Ölüm: 1988

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Sitem/Özlem

Metin: TAZE BİR GÜL İDİN VAKİTSİZ SOLDUN
ARKANDA ÇİÇEKLE DOMURCUK KOYDUN
ANNENİ YETİM BABANI ÖKSÜZ
AHİRETTE ŞEFAAT ET EMİ YAVRUM

50.

Fotoğraf No: 50

Adı, Soyadı: EBRU BAŞKADEM

Doğum: 1977

Ölüm: 1989

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dua ve İstek

Metin: ÜZERİ ALLAHIN NURU İLE DOLSUN
CENNET MEKANIN OLSUN

51.

Fotoğraf No: 51

Adı, Soyadı: HACI MUSTAFA ILGIN

Doğum: 1318

Ölüm: 1967

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dünyadan Murat Alamama/Sitem/Ölen Kişiyi Niteleyen
Mezar Taşı Sözlere

Metin: NASİB OLMADI. HAYATI ÖLÇMEK.
MUKATDERMİŞ ŞU DÜNYADAN GÖÇMEK
EYLEMESİN TANRIM BANA ZAHMET.
EKSİK OLMASIN İLAHİ RAHMET
MURADA NAİL OLMAYAN(...)

52.

Fotoğraf No: 52

Adı, Soyadı: JAN. AST. SB. AHMET DEMİRCİ

Doğum: 1956

Ölüm: 1980

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Şehitlerin Duygularını Anlatma/Genç Yaşta
Ölüm/Dünyadan Murat Alamama

Metin: 23 YAŞINDA FİDAN İDİM
MEYVA VERMEDEN TOPRAK OLDUM
TANRI BÖYLE İSTEDİ
GÖREVİMDE ŞEHİT OLDUM

53.

Fotoğraf No: 53

Adı, Soyadı: AYKUT AKGÖL

Doğum: 1991

Ölüm: 2005

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Özlem

Metin: ÖYLE BİR GİDİŞİN VARDIKI YAVRUM
KALANLARIN YÜREĞİNİ DAĞLADIN
SENİN İÇİN BÜTÜN GÜNLER AĞLADIM
ŞİMDİ SEN GÜLÜYORSUN AHİRETTE
BİZ İSE AĞLIYORUZ FANİ DÜNYADA

54.

Fotoğraf No: 54

Adı, Soyadı: MEVLÜDİYE KARAPINAR

Doğum: 1962

Ölüm: 1996

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Sitem/Dünyadan Murat Alamama

Metin: BİR GÜL İDİM
AÇMADAN SOLDUM
MURADIMA ERMEDEN
KABRE KONDUM

55.

Fotoğraf No: 55

Adı, Soyadı: AYŞE ULEMA

Doğum: 1332

Ölüm: 1999

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Çaresizlik/Öğüt

Metin: ÇIKMIŞ İSE İLAHİ EMİR BAHANE BOL.
TOPRAKTA BAŞLAR TOPRAKTA BİTER BU YOL

56.

Fotoğraf No: 56a, 56b

Adı, Soyadı: ŞENER ARSLAN

Doğum: 1967

Ölüm: 1999

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Ölüm Sebebi

Metin: ILGIN KAPLICA YOLUNDA
BİR TIRAFİK KAZASINA KURBAN GİTTİM
İKİ YAVRUMU ALLAHA EMANET ETTİM

57.

Fotoğraf No: 57

Adı, Soyadı: AYŞE SARI

Doğum: 1936

Ölüm: 1968

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Genç Yaşta Ölüm/Sitem

Metin: GENÇ YAŞTA VERDİM KARA TOPRAĞA ÖZÜMÜ
BOYNU BÜKÜK KOYDUM 6 YETİM BİRİ İKİZ EŞİ. 1 GÜNLÜK
KUZUMU.
ALLAH YAZMIŞ BU KARA YAZIMI.
ECEL GELDİ DOKUZUN HANDA KAPADIM YAŞLI GÖZÜ-
MÜ...

58.

Fotoğraf No: 58

Adı, Soyadı: MUSA BİLGİÇ

Doğum: 1321

Ölüm: 1979

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Çaresizlik/Öğüt

Metin: ÇIKMIŞSA İLAHİ EMİR BAHANE BOL
TOPRAKTA BAŞLAR TOPRAKTA BİTER BU YOL

59.

Fotoğraf No: 59

Adı, Soyadı: HACI İSMAİL AYDIN

Doğum: 1929

Ölüm: 2001

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dua ve İstek/Öğüt

Metin: GİTME FATİHA İHSAN ETMEDEN.
KİMSE ÖLMEZ GÜNÜ BİTMEDEN

60.

Fotoğraf No: 60

Adı, Soyadı: ABDURRAHMAN YILDIZ

Doğum: 1931

Ölüm: 2000

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dua ve İstek

Metin: BAKIP GEÇME EY MUHAMMET ÜMMETİ
BİZİM SİZDEN BİR FATİHA MİNNETİ

61.

Fotoğraf No: 61

Adı, Soyadı: HAMDİ KANIK

Doğum: 1908

Ölüm: 1971

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dünyadan Murat Alamama/Dua ve İstek

Metin: NASİP OLMADAN HAYATI ÖLÇMEK
MUKADDERMİŞ BU DÜNYADAN GÖÇMEK
EYLESİN TANRI BANA RAHMET

62.

Fotoğraf No: 62

Adı, Soyadı: MEHMET KANIK

Doğum: 1949

Ölüm: 2002

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Dünyadan Murat Alamama/Dua ve İstek

Metin: NASİP OLMADAN HAYATI ÖLÇMEK
MUKADDERMİŞ BU DÜNYADAN GÖÇMEK
EYLESİN ALLAH BANA RAHMET

63.

Fotoğraf No: 63a, 63b

Adı, Soyadı: FATİH ÖZDEMİR

Doğum: 1988

Ölüm: 2009

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Genç Yaşta Ölüm/Dua ve İstek/Sitem

Metin: ÖLÜM BENİ ERKEN ALDI
KALANLARI YASA SALDI
GÖZLERİM YOLDA KALDI
KENDİM BURADA OLMASAMDA.
OKURSUNUZ MEZAR TAŞIMDA
ÖLDÜM GENÇ YAŞIMDA

BENİ RAHMETLE ANIN
AĞLAMAYIN BAŞIMDA

64.

Fotoğraf No: 64a, 64b

Adı, Soyadı: KADİR ÇÖPEL

Doğum: 1993

Ölüm: 2004

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Öğüt/Meşhur Şairlerin Şiirlerinden Oluşan Mezar Taşı
Sözleri

Metin: DERVİŞE ŞAN GEREKMEZ
YOKLUK YOLCULARINA BAŞKA NİŞAN GEREKMEZ

65.

Fotoğraf No: 65

Adı, Soyadı: MUSTAFA LEHİMCİ

Doğum: 1946

Ölüm: 2007

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Sitem/Özlem/Dua ve İstek

Metin: BİR KOCA ÇINAR DAHA GİTTİ
BİR TARİH DAHA BİTTİ
İYİ BİR BABA İYİ BİR DEDEYDİN
SENİ HİÇ UNUTMAYACAĞIZ
TOPRAĞIN BOL MEKANIN CENNET OLSUN BABAM

66.

Fotoğraf No: 66

Adı, Soyadı: ALİ LEHİMCİ

Doğum: 1970

Ölüm: 2003

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Genç Yaşta Ölüm

Metin: GÜL İKEN SOLDUM
GENÇ İKEN ÖLDÜM
AİLEME EŞİME ÇOCUKLARIMA
ACIMI KOYDUM

67.

Fotoğraf No: 67

Adı, Soyadı:---

Doğum:---

Ölüm:---

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Genç Yaşta Ölüm/Dua ve İstek/Sitem

Metin: 17.DE MEZUN OLDUM
18.DE HİZMET ETTİM
19.DA GELİN OLDUM
20.DE TOPRAK OLDUM
ANNEM AĞLAR BENİM İÇİN.
BABAM AĞLAR İÇİN İÇİN.

MEZARIMA GELİRSENİZ.
ÇOK ÇİLE ÇEKTİ DERSİNİZ.
SONRA BİR FATİHA OKURSUNUZ.

68.

Fotoğraf No: 68a, 68b, 68c

Adı, Soyadı: YUSUF GENÇ

Doğum: 1931

Ölüm: 2003

Mezar Taşı Sözü İçeriği: Öğüt/Sitem/Meşhur Şairlerin Şiirlerinden Oluşan Mezar
Taşı Sözlere

Metin:

GÜZELİ GÜZEL OLMASA GÜZELLİĞİ YARATMAZDI ALLAH C.C.
EY HAYAT SEN ŞAVKI SUNANDA BİR DOLUNAYSIN
ASLINDA BEN HİÇ YOKUM BU OYUNDA
ÖMRÜM BENİ YOK SAYSIN